

Flora- en faunaquickscan Lage Mierdseweg 10, 12 en 14a te Esbeek

In opdracht van:
Praedium Coöperatie u.a.

15 juni 2015
J.P.M. Hovens en G. Hovens

Flora- en faunaquickscan Lage Mierdseweg 10, 12 en 14a te Esbeek

<i>Opdrachtgever:</i>	Praedium Coöperatie u.a.
<i>Opstellers/controle:</i>	dhr. ir. J.P.M. Hovens en mw. ir. G. Hovens
<i>Veldwerk:</i>	dhr. ir. J.P.M. Hovens

Faunaconsult is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de landelijke brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus. Het Netwerk Groene Bureaus hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden van het netwerk aan te spreken op de kwaliteit van hun werk en aangeleverde producten.

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Beleidskader	4
2.1	Inleiding.....	4
2.2	Flora- en faunawet.....	4
2.3	Natuurbeschermingswet 1998	5
2.4	Natuurnetwerk Nederland	6
3	Werkwijze	7
3.1	Beschrijving van het plangebied	7
3.2	Veldinventarisatie.....	11
4	Resultaten inventarisatie.....	12
4.1	Resultaten beleidsinventarisatie	12
4.2	Resultaten veldinventarisatie.....	13
5	Effecten van de voorgenomen ingreep	17
5.1	De ingreep	17
5.2	Effecten op algemene beschermde soorten	19
5.3	Effecten op algemene vogels.....	19
5.4	Effecten op vleermuizen.....	19
5.5	Effecten op de kerkuil	19
5.6	Effecten op de boerenwaluw	20
5.7	Effecten op de waterspitsmuis.....	20
5.8	Effecten op het NN en andere beschermde natuurgebieden.....	20
6	Consequenties vanuit de wet- en regelgeving	21
6.1	Flora- en faunawet.....	21
6.2	Overige regelgeving	22
	Literatuur.....	23

1 Inleiding

Onderzoeksvragen

Het plangebied betreft een locatie in Esbeek aan de Lage Mierdseweg 10, 12 en 14a in Esbeek. Op deze locatie is een houthandel aanwezig, die wil uitbreiden. Tevens wordt een agrarisch bedrijf gesaneerd en omgezet naar een recreatieve locatie. De voorgestane ontwikkelingen betreffen in totaal:

- De bouw van een woning in agrarisch gebied, buiten het bestaand bouwvlak. (Bedrijfswoning recreatieve historische houtzagerij)
- De bouw van een loods van circa 2.000 m² in agrarisch gebied, buiten bestaand bouwvlak.
- De bouw van een historische houtzagerij van circa 800 m², op bestaand agrarisch bouwvlak.
- De verplaatsing van een woning op bestaand bouwvlak van het houtbedrijf naar een locatie buiten het bestaand bouwvlak. (bedrijfswoning Lage Mierdseweg 10 wordt gesloopt, nieuwe woning aan de Hogeindsestraat)
- Natuurontwikkeling op circa 12.000 m².

Praedium Coöperatie u.a. begeleidt de hierboven genoemde plannen en heeft ecologisch adviesbureau Faunaconsult opdracht gegeven daarvoor een flora- en faunaquickscan uit te voeren.

Faunaconsult is gevraagd het volgende aan te geven:

- Welke beschermde dieren en planten komen voor in het plangebied?
- Welke effecten hebben de voorgenomen plannen?
- Kunnen negatieve effecten zoveel mogelijk worden gemitigeerd (verzacht)?
- Welke eventuele gevolgen zijn er met betrekking tot de Vogel- en Habitatrichtlijn, de Natuurbeschermingswet en de EHS en op welke wijze kunnen die worden gecompenseerd?
-

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het huidige beleidskader en van de Flora- en faunawet. Hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven en in hoofdstuk 5 de effecten van de voorgenomen ingreep op de aanwezige natuurwaarden. Hoofdstuk 6 behandelt de consequenties van wet- en regelgeving.

2 Beleidskader

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het natuurbeleid van de diverse overheden, dat van belang is bij de voorgenomen herinrichting van het plangebied. Het natuur- en soortenbeleid is in Nederland geregeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Hiermee wordt onder andere invulling gegeven aan de Europese wet- en regelgeving, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Stb. 1998, 402) is op 1 april 2002 in werking getreden. Deze wet bundelt onder meer de bepalingen over soortenbescherming die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen, namelijk de Vogelwet 1936, de Jachtwet, (de oude) Natuurbeschermingswet, de Nuttige Dierenwet 1914 en de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het ‘nee, tenzij’- beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 11 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

- algemene soorten (FF1);
- overige soorten (FF2);
- streng beschermde soorten (FF3).

De categorie ‘algemene soorten’ –zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie ‘overige soorten’ is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie (EL&I) goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen, bijvoorbeeld: altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden, bijvoorbeeld door een hol af te screenen of de standplaats van planten aan te geven. Voor ingrepen waarvoor geen goedgekeurde gedragscode bestaat, moet ten aanzien van verblijfplaatsen van beschermde soorten uit de categorie ‘overige soorten’, een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen ‘geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort’.

De categorie ‘streng beschermde soorten’ omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Voor de categorie ‘streng beschermde soorten’ wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor bijlage 1 soorten wordt getoetst aan de volgende drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:

- Onderzoek en onderwijs;
- Repopulatie en herintroductie;
- Bescherming van flora en fauna;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van openbaar belang;
- Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom;
- Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
- Bestendig gebruik;
- Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zg. uitgebreide toets en aan alle drie moet worden voldaan. Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en het gaat om streng beschermde soorten en/of vogels, dan wordt extra getoetst op een vierde criterium:

4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van ‘zorgvuldig handelen’

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van streng beschermde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van vogels ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid.

2.3 Natuurbeschermingswet 1998

Natuurbeschermingswet 1998 beschermt verschillende soorten gebieden

De eerste Natuurbeschermingswet in Nederland dateert van 1967, deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen, onder andere door het aanwijzen van beschermde natuurmonumenten. Deze oorspronkelijke natuurbeschermingswet is in 1998 vervangen en sindsdien richt de wet zich nog uitsluitend op de bescherming van gebieden.

De bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (tezamen genoemd “Natura 2000”) zijn geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet. Zodoende is het Europese beleid ten aanzien van natuurbescherming in de Nederlandse wet verankerd. De Natuurbeschermingswet regelt de aanwijzing en bescherming van de volgende soorten gebieden:

- Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (samen zijn dit de Natura 2000-gebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands (RAMSAR Conventie).

De Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder op de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. In de richtlijn worden nadere regels gesteld aan de bescherming, het beheer en de regulering van

vogelsoorten. Een aantal gebieden is hierbij aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het ecologische netwerk van natuurgebieden in Europa. Voor beschermde vogelsoorten kan geen ontheffing worden aangevraagd voor uitvoering van werkzaamheden.

De Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats, habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van deze richtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame diersoorten en plantensoorten die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen. Bijlage IV vermeldt in het wild voorkomende kwetsbare, bedreigde of zeldzame diersoorten en plantensoorten die strikt beschermd moeten worden.

Natura 2000

De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn vormen samen Natura 2000. Alle lidstaten van de Europese Unie wijzen beschermde natuurgebieden aan die waardevol zijn voor het behoud van biodiversiteit in Europa. Nederland zal aan de hand van een vergunningstelsel de zorgvuldige afweging maken rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van Economische zaken. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheersplannen opstellen. Deze beheersplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

Beschermde natuurmonumenten

Met de aanwijzing van Natura 2000-gebieden zullen Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met zo'n aanwijzing komen te vervallen. De buiten de Natura 2000 gebieden gelegen Beschermde Natuurmonumenten blijven bestaan. Beschermde Natuurmonumenten zijn als zodanig aangewezen vanwege de aanwezigheid van grote ecologische waarden.

Wetlands (RAMSAR Conventie)

De Ramsar-conventie is een internationale overeenkomst inzake watergebieden (draslanden) die van internationale betekenis zijn, in het bijzonder als woongebied voor watervogels. Een groot deel van deze beschermde wetlands is in Nederland ook al als Natura 2000 gebied aangewezen.

2.4 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland, vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. Het Natuurnetwerk Nederland moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

3 Werkwijze

3.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt ten zuiden van Esbeek en bestaat uit twee deelgebieden aan de Lage Mierdseweg. Het noordelijke deelgebied is ingericht met twee woonhuizen (zie foto linksonder voorzijde), vier schuren (zie foto rechtsboven voorzijde en figuren 2 en 3), een weilte dat wordt begraasd door twee paarden (zie figuur 3), een verhard terrein dat dient voor houtopslag, een maïsakker (zie grote foto voorzijde) en een afwateringssloot (grotendeels onbegroeid, met her en der wat mannagras) en een houtsingel tussen de houtopslag en de maïsakker in (zie figuur 4). De houtsingel bestaat grotendeels uit zomereik en ruwe berk, met een enkele zoete kers. Verder is er een restant van een gebouw (zie figuur 2) en zijn er enkele gebouwen die blijven behouden en daarom buiten het plangebied vallen; het gaat om de grote bedrijfsloods en een woning ten zuiden van de te slopen woning. Aan de noordzijde van het plangebied bevindt zich de Hoozeindse Beek (zie figuur 5). Deze is rijk begroeid met onder meer gewoon sterrenkroos, fonteinkruid, liesgras, smalbladige waterpest en mannagras.

Het zuidelijk deelgebied bestaat uit een woonhuis, een weiland, enkele schuren en een buitenterrein dat wordt gebruikt voor houtopslag. Omdat de gebouwen in het zuidelijk deelgebied alle worden behouden, vallen deze buiten het plangebied.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (de twee deelgebieden zijn rood omlijnd).

Blauwe cirkel: roestplaats kerkuil

Gele cirkel: te slopen woning met 4 nesten boerenzwaluw en vleermuisuitwerpselen

Figuur 2. Het grotendeels gesloopte gebouw en één van de te slopen schuren

Figuur 3. Een van de te slopen schuren met het paardenweitje en een paardenstalletje

Figuur 4. De afwateringssloot en de ernaast gelegen houtsingel

Figuur 5. De Hogeindse Beek

3.2 Veldinventarisatie

Op 4 juni 2015 heeft Faunaconsult het plangebied en de directe omgeving ervan bezocht voor een quickscan. Daarbij werden de aanwezige biotopen beoordeeld op hun geschiktheid als habitat voor beschermde diersoorten. Alle beschermde planten in het plangebied werden in kaart gebracht. Tevens werd er gezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, holen en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Ook werd het plangebied afgezocht naar jaarrond beschermde vogelnesten en eekhoornnesten etc. Hiertoe werden de bomen en de te slopen gebouwen geïnspecteerd op holten, die vervolgens met een boomcamera werden geïnspecteerd. Alle te slopen gebouwen werden daarbij zowel van binnen- als van buiten met een zaklamp en boomcamera geïnspecteerd. Ook werd een zone van 100 meter rondom het plangebied afgezocht naar uilennesten, roofvogelnesten en dassenburchten. Verder werden de afwateringssloot en de Hoogeindse Beek met behulp van een steeknet bemonsterd.

Aan de hand van relevante verspreidingsgegevens (Bos et al., 2006; RAVON, 2006, 2007, 2010, 2011, 2013 en www.waarneming.nl) is vervolgens ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

4 Resultaten inventarisatie

4.1 Resultaten beleidsinventarisatie

Het noordelijk deelgebied grenst aan het Natuurnetwerk Nederland (NN), de voormalige Ecologische HoofdStructuur (EHS), categorie 'Beek en bron'. Het zuidelijk deelgebied grenst aan de NN, categorie Droog bos met productie (zie figuur 6).

Figuur 6. Natuurnetwerk Nederland (gekleurd weergegeven en met de naam van de categorie aangeduid) nabij het plangebied (rood omlijnd).

4.2 Resultaten veldinventarisatie

De laanbomen in het plangebied dienen mogelijk voor verschillende soorten vleermuizen als vaste vliegroute. Omdat vaste vliegroutes en belangrijke foerageergebieden van vleermuizen als een vaste rust- en verblijfplaats worden gezien, is een aantal vleermuissoorten in tabel 1 opgenomen. In één van de te kappen bomen in de houtsingel naast de ontwateringssloot bevindt zich een gat dat toegang geeft tot een diepe holte. Hierin werden geen vleermuizen of vleermuisuitwerpselen aangetroffen. Omdat er geen regen in de holte kan komen (en er dus geen vleermuisuitwerpselen aanwezig waren die vervolgens zijn weggespoeld), is het uitgesloten dat de holte als vleermuisverblijf functioneert.

twee kerkuilen (en geen vleermuizen of vleermuisuitwerpselen), zodat de ruimte tussen het dak en de plafondplaten ongeschikt is voor vleermuizen. Omdat in geen van de te slopen schuren vleermuisuitwerpselen werden aangetroffen, is het uitgesloten dat daarin vleermuisverblijven aanwezig zijn.

In de voormalige hooizolder van het te slopen woonhuis werden tijdens het veldbezoek twee vleermuisuitwerpselen aangetroffen (deze locatie is weergegeven in figuur 1). Naar de grootte en vorm van de uitwerpselen, en naar het type habitat te oordelen, gaat het hier om uitwerpselen van een grootoorvleermuis of laatvlieger. Wegens het kleine aantal uitwerpselen is het niet waarschijnlijk dat de hooizolder als winter- of kraamverblijf functioneert. Het lijkt er eerder op dat de hooizolder als zomer- of als paarverblijf van één of enkele laatvliegers of grootoorvleermuizen is gebruikt. Omdat het oudere uitwerpselen betreft, is het de vraag of dit nog steeds het geval is. De buitengevel van het woonhuis heeft onder de dakbetimmering een aantal kieren, waardoor gewone dwergvleermuizen en laatvliegers naar binnen kunnen kruipen. Het is mogelijk dat deze verblijven van de laatvlieger en/of de gewone dwergvleermuis bevatten.

Tijdens het veldbezoek werden er in het plangebied geen sporen etc. van strenger beschermde zoogdiersoorten aangetroffen. Het is echter mogelijk dat de oevers van de Hoogeindse Beek hopen bevatten van de waterspitsmuis (de afwateringssloot is te onbegroeid om als leefgebied voor de waterspitsmuis te dienen). Tabel 1 geeft de zoogdiersoorten weer die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

Tabel 1. Beschermde zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	X		
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	X		
Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	X		
Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)	X		
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	X		
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Waterspitsmuis (<i>Neomys fodiens</i>)			X
Haas (<i>Lepus europeus</i>)	X		
Mol (<i>Talpa europea</i>)	X		
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	X		
Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)			X
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)			X
Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)			X
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)			X
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)			X

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Vogels

Onder 'Zoogdieren' is al vermeld dat op het plafond (zie figuur 8) in een van de te slopen schuren twee volwassen kerkuilen werden aangetroffen (deze locatie is weergegeven in figuur 1). Te oordelen naar de aanwezigheid van vele uitwerpselen en braakbakken, is deze locatie in gebruik als roestplaats. Omdat er geen eierschalen of uilenjongen werden aangetroffen, is hier waarschijnlijk geen sprake van een kerkuilenest. In het zuidelijk deelgebied van het plangebied is een kerkuilenestkast aanwezig. Deze werd tijdens het veldbezoek geïnspecteerd en hierin waren twee holenduifkuikens aanwezig. Als

kerkuilennest oogt de kast niet zo geschikt, wegens de korte afstand tot de achtertuin (te veel menselijke verstoring).

Onder de onderste rij dakpannen van de te slopen woning is geen ruimte voor huismusnesten (te nauw). Wel werden er in de inpandige schuur 4 nesten van de boerenwaluw aangetroffen (deze locatie is weergegeven in figuur 1) en bevond zich op de voormalige hooizolder een nest met twee kauwenkuikens. In de te slopen schuren waren geen vogelnesten aanwezig en in een straal van 100 meter rondom het plangebied waren verder geen nesten van uilen of roofvogels aanwezig. Het is mogelijk dat er gedurende het broedseizoen in de opgaande vegetaties algemene vogels als vink en merel broeden. Omdat nesten in holle bomen en gebouwen afwezig zijn, is het uitgesloten dat er in het broedseizoen nesten van 'omgevingsscansoorten' in het plangebied aanwezig zijn. Omgevingsscansoorten zijn vogelsoorten waarvan de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (Dienst Regelingen, 2009b) eist dat de broedbiotoop blijft gewaarborgd.

Figuur 8. De plafondplaten waarop de twee kerkuilen werden aangetroffen (de rode pijl geeft de invliegopening weer).

Overige beschermde soorten

In het plangebied werden tijdens het veldbezoek alleen algemene, niet beschermde plantensoorten waargenomen (zie paragraaf 3.1). Tijdens het veldbezoek werden de afwateringssloot in het plangebied en de Hoogeindse Beek (op de grens van het plangebied) bemonsterd met een steeknet en daarbij werden tientallen larven van de gewone pad en bruine kikker gevangen (zie tabel 2). Ook werd naast de Hoogeindse Beek een migrerend mannetje van de bosbeekjuffer waargenomen. Dit dier vloog snel langs de beek. Omdat er geen vrouwtjes of territoriale mannetjes werden aangetroffen, kan worden aangenomen dat de Hoogeindse Beek naast het plangebied niet als voortplantingshabitat van de bosbeekjuffer functioneert. Overige beschermde soorten zijn in het plangebied niet te verwachten.

Tabel 2. (Mogelijk) in het plangebied voorkomende beschermde overige soorten. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	X		
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X		

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

5 Effecten van de voorgenomen ingreep

5.1 De ingreep

Figuur 10 geeft de voorgestane situatie weer in het plangebied. In het noordelijk deelgebied maken vier schuren, het woonhuis, het paardenweitje en de maïsakker plaats voor een loods, parkeerplaatsen, extra houtopslag, twee woningen, een historische houtzagerij, een hoogstamboomgaardje, een stuk bloemrijk grasland (met poel) en een 5 tot 15 meter brede natuurzone naast de Hoogeindse Beek (de oevers van de Hoogeindse Beek worden niet heringericht, maar bestemd als natuur, zodat er geen houtopslag meer kan plaatsvinden). Daarnaast worden de bestaande houtsingel en de afwateringssloot tussen de maïsakker en de houtopslag verlegd.

In het zuidelijk deelgebied wordt het grasland omgevormd tot hoogstamboomgaard en wordt de coniferensingel omgevormd tot singel met inheemse loofhoutsoorten.

Figuur 10. De voorgestane inrichting (gele cirkels = locaties te plaatsen kerkuilkasten)

5.2 Effecten op algemene beschermde soorten

Door de vernietiging van het paardenweitje en door het rooien van de houtsingel worden algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën mogelijk verstoord of gedood en hun holen mogelijk kapot gemaakt. Ook zal er door de aanleg van ‘harde structuren’ een deel van het foerageergebied van enkele algemeen voorkomende beschermde zoogdieren en amfibieën verdwijnen. Voor al deze soorten biedt de directe omgeving van het plangebied voldoende andere habitats. Door de aanleg van de natuurzone naast de Hoogeindse Beek zal de kwaliteit van de daar aanwezige habitats van amfibieën en kleine zoogdieren fors verbeteren. Door de aanleg van de hoogstamweitjes en het bloemrijk grasland met poel zal de hoeveelheid geschikte habitat voor zoogdieren en amfibieën uiteindelijk toenemen.

5.3 Effecten op algemene vogels

Door de aanleg van ‘harde structuren’ zal een deel van het foerageergebied van enkele algemeen voorkomende vogels verdwijnen. Door de opgaande vegetaties en de woning buiten het broedseizoen te verwijderen, wordt schade aan algemene vogelnesten, eieren of jonge vogels voorkomen. Door de aanleg van de in 5.1 genoemde groene/natuurlijke zones zal de hoeveelheid/kwaliteit van de aanwezige habitats echter fors verbeteren.

5.4 Effecten op vleermuizen

Omdat de te slopen woning geschikt is als zomer- paar- of kraamverblijf voor de gewone dwergvleermuis en als zomerverblijf en/of paarverblijf voor de laatvlieger of de gewone grootoorvleermuis, zal er in 2015 nader vleermuizenonderzoek worden uitgevoerd (zie paragraaf 6.1). Indien daaruit blijkt dat er vleermuisverblijven in het plangebied aanwezig zijn, dan zal de functionaliteit van het plangebied voor de betreffende vleermuissoorten behouden moeten worden. Dit zou kunnen door de zolder boven het zaagmeelhok van de te realiseren historische zagerij als vleermuisverblijf in te richten.

Door een aangepaste werkwijze tijdens de sloop zal verder worden voorkomen dat er vleermuizen worden gedood (zie paragraaf 6.1).

5.5 Effecten op de kerkuil

De te slopen schuur waarin twee kerkuilen werden aangetroffen fungeert als roestplaats voor de kerkuil, maar waarschijnlijk niet als nestlocatie. Om er zeker van te zijn dat er geen kerkuilennest aanwezig is, zal de holte in juli nogmaals worden geïnspecteerd. De voorgenomen plannen zullen leiden tot een toename van de hoeveelheid foerageergebied voor de kerkuil, maar wel tot het verlies van een roestplaats van de kerkuil. Door elders in het plangebied twee kerkuilenkasten te plaatsen, zal voor het verlies van deze roestplaats binnen het territorium van de kerkuil worden gemitigeerd conform de Soortenstandaard Kerkuil (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014). Een zeer geschikte locatie is weergegeven in figuur 11; het gaat om de open zolder van het voormalige bedrijfskantoor in het zuidelijke deelgebied. De andere locatie waar een kerkuilenkast wordt geplaatst is de te verplaatsen paardenstal. Figuur 10 geeft de locaties weer waar de nieuwe uilenkasten worden geplaatst. Doordat de hoeveelheid geschikt foerageergebied voor de kerkuil toeneemt en doordat er binnen het territorium van de kerkuil twee kasten worden geplaatst, ontstaat er uiteindelijk een situatie die beter is voor de kerkuil.

Figuur 11. Locatie van de een van de 2 te plaatsen kerkuilenkasten

5.6 Effecten op de boerenwaluw

Door de sloop van het woonhuis gaat er een broedlocatie van de boerenwaluw verloren. Doordat de open schuur achter het woonhuis blijft behouden, is er echter voldoende alternatief voor de boerenwaluw aanwezig; in deze schuur bevinden zich namelijk balken onder het dak die geschikt zijn om zwaluwnesten op te bouwen. Er hoeft daarom geen extra nestgelegenheid voor de boerenwaluw te worden gecreëerd. Door de aanleg van het bloemrijk grasland met poel en de extensieve begrazing, zal er een extra bron van modder (nestmateriaal voor de boerenwaluw) en voer (insecten die afkomen op de mest van de grazers) ontstaan. De voorgestane maatregelen hebben netto daarom een gunstig effect op de boerenwaluw.

5.7 Effecten op de waterspitsmuis

Doordat er niets verandert aan de inrichting van de Hoogeindse Beek, is er geen negatief effect op de waterspitsmuis. Doordat er op de oevers geen hout meer wordt opgeslagen is er wel minder verstoring, hetgeen gunstig is voor eventueel aanwezige waterspitsmuizen.

5.8 Effecten op het NN en andere beschermde natuurgebieden

Het noordelijk deelgebied grenst aan het Natuurnetwerk Nederland, categorie 'Beek en bron'. Doordat er naast de Hoogeindse Beek een 15 tot 5meter brede natuurstrook wordt gerealiseerd en op korte afstand van de beek een poel wordt gerealiseerd, is er een gunstig effect op het NN.

De aanleg van een hoogstamweide en omvorming van de coniferen haag in loofhouthaag op relatief korte afstand van de NN, heeft mogelijk een gunstig effect op dieren die ook buiten het bos foerageren.

6 Consequenties vanuit de wet- en regelgeving

6.1 Flora- en faunawet

Beschermde dieren uit de categorie ‘algemene soorten’: vrijstelling

Voor het vernietigen van holen etc. en verstoren van beschermde zoogdieren van de categorie ‘algemene soorten’ voor ruimtelijke ingrepen, bestaat een vrijstelling op grond van ‘AMvB artikel 75’ van de Flora- en faunawet (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005). Er hoeft daarom geen ontheffing te worden aangevraagd.

Vleermuizen: aanvullend onderzoek om het lokale voortbestaan te waarborgen

Vleermuisverblijven zijn streng beschermd. Omdat tijdens de quickscan niet kon worden vastgesteld of er vleermuisverblijven in het woonhuis op nr 10 aanwezig zijn, zal dit in 2015 conform het vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus et al., 2013) worden onderzocht. Daartoe zullen, naast de reeds uitgevoerde inspectie, 4 onderzoeksrondes worden verricht:

- 2 avondronden onderzoek met batdetectors in de kraamtijd (periode 15 mei – 15 juli, waarbij er minimaal 30 dagen zit tussen de twee bezoeken);
- 1 avondronde en 1 ochtendronde onderzoek met batdetectors in de paartijd (15 augustus – 1 oktober, waarbij er minimaal 20 dagen zit tussen de twee bezoeken).

Daarbij dient er, rekening houdend met de grootte van het plangebied, gedurende elke ronde 1 onderzoeker met een extra luisterset te worden ingezet.

Indien uit dit onderzoek blijkt dat er vleermuisverblijven zijn, dan dient bij de sloop een aangepaste werkwijze te worden gehanteerd, zodat er geen schade aan vleermuizen wordt toegebracht. Ook moet in dat geval de functionaliteit van het plangebied voor vleermuizen worden behouden, bijvoorbeeld door het aanbrengen van alternatieve verblijfplaatsen. Indien er volgens deze wijze wordt gehandeld, blijft de functionaliteit van het plangebied voor vleermuizen intact en hoeft er geen ontheffing op artikel 11 van de Flora- en faunawet (verbod op het verstoren van een vaste rust- en verblijfplaats) te worden aangevraagd.

Kerkuilen: nader onderzoek en mitigeren verlies van roestplaats

Kerkuilen zijn beschermd en hun roestplaatsen en nesten zijn jaarrond beschermd. Om uit te sluiten dat de holte met de twee kerkuilen als nest fungeert, dient er in juli nogmaals in deze holte te worden gekeken. Het verlies van een roestplaats of nestlocatie zal conform de soortenstandaard kerkuil worden gemitigeerd door het (onder begeleiding van Faunaconsult) plaatsen van twee kerkuilenkasten. Beide kasten zullen voor december 2015 al worden geplaatst onder begeleiding van Faunaconsult. Omdat hiermee een overtreding op de Flora- en faunawet wordt voorkomen, hoeft er voor de kerkuil geen ontheffing te worden aangevraagd.

Bestemmingswijziging: geen noemenswaardige consequenties

Het al dan niet aantreffen van vleermuisverblijven of een kerkuilennest heeft naar verwachting geen consequenties voor de voorgestane bestemmingswijziging. Indien blijkt dat dergelijke verblijven of vliegroutes in het plangebied aanwezig zijn, dan is er immers voldoende mogelijkheid om de functionaliteit daarvan te waarborgen (zie ook 5.4 en 5.5).

Voorkomen doden of verwonden dieren

De in de Flora- en faunawet genoemde ‘algemene zorgplicht’ is ook op beschermde soorten uit de categorie ‘algemene soorten’ van toepassing. Beschermde diersoorten (ook die van de categorie ‘algemene soorten’) die tijdens het verwijderen van vegetatie en het vergraven van grond worden aangetroffen, moeten direct worden gevangen en in het aangrenzende gebied worden vrijgelaten.

Algemene vogels: geen directe schade

Door de opgaande vegetaties en de woning buiten het broedseizoen (dus buiten de periode 15 maart – 15 juli) te verwijderen, wordt schade aan vogelnesten, eieren of jonge vogels voorkomen. Er hoeft voor vogels daarom geen ontheffing te worden aangevraagd.

6.2 Overige regelgeving

De voorgestane maatregelen hebben geen negatief effect op het NN. Er zijn daardoor geen bezwaren vanuit het provinciale beleid te verwachten. Omdat er geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten zullen optreden, is er geen vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet (ex artikel 19d lid 1).

Literatuur

- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff. 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden; European Invertebrate Survey, Leiden.
- Lavreijssen, A., J. Jansen en G. Stoffelen. 2013. Ruimtelijke ontwikkeling en beeldkwaliteit Natuurpoort “Het Landgoed”. Concept. Bouwinitiatief, Lage Mierde en Praedium Cooperatie U.A., Veghel.
- Provinciale Staten van Noord-Brabant. 2005. Reconstructieplan / Milieueffectrapport Beerze Reusel. Deel A.
- Dienst Regelingen. 2009a. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009c. Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Dienst Regelingen. 2012. Soortenstandaard das *Meles Meles*.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- RAVON, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.
- RAVON, 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. RAVON, 42: 105-119.
- RAVON, 2013. Waarnemingenoverzicht 2012. RAVON, 51: 119-132.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. 2014c. Soortenstandaard Kerkuil *Tyto alba*. Ministerie van Economische zaken, Den Haag.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. 2014d. Soortenstandaard gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Ministerie van Economische zaken, Den Haag.